

СТАНОВИЩЕ

от доц. Катя Генова Егурузе, д.оз.
Катедра „Здравни грижи“
Факултет „Обществено здравеопазване“
Медицински университет - Варна

за дисертационния труд на **Инна Стоянова Ненова**

**на тема: ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА АКУШЕРСКАТА ГРИЖА
В ИЗВЪНБОЛНИЧНАТА ПОМОЩ**

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

Област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление 7.4. Обществено здраве

Специалност „Управление на здравните грижи“

С научни ръководители: проф. Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н.

доц. инж. Маргрета Парашкеванова Василева, доктор

Със заповед № Р-109-548/06.12.2023 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна съм избрана за член на Научно жури, а на основание Протокол №1/13.12.2023 г. съм определена да изготвя становище по процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ с кандидат Инна Стоянова Ненова в Медицински университет – Варна.

Данни за процедурата

Инна Стоянова Ненова е зачислена като докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Управление на здравните грижи“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 Обществено здраве със Заповед № Р-109-485/04.11.2020 г. на Ректора на Медицински университет – Варна.

На основание доклад с вх. № 102-2803/15.11.2023 г. от доц. Катя Генова Егурузе, д.оз. – Ръководител катедра “Здравни грижи“, с решение по протокол № 214/22.11.2023 г. на ФС и доклад с вх. № 104-1391/27.11.2023 г. на Декана на факултет „Обществено здравеопазване“ е отчислена с право на защита със заповед на Ректора на МУ – Варна № Р-109-548 от 06.12.2023 г.

Представени са всички необходими документи, предвидени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника към него и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет – Варна.

Биографични данни и кариерно развитие на докторанта

Инна Стоянова Ненова придобива степен „бакалавър“ по специалност „Акушерка“ в Медицински университет – Варна, Факултет по Обществено здравеопазване, Катедра

„Здравни грижи“ (2015), а през 2019 г. магистър по „Здравен мениджмънт“ и по „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет – Варна. Началото на професионалния ѝ път е от 2015 г. в АМЦДП „Св. Антоний“ ЕООД гр. Варна, където работи като медицински регистратор. В периода 2015 - 2020 г. е акушерка в ДКЦ „Чайка“ ЕООД – Варна и в АМЦСМП „Проф. д-р Д. Стаматов - Варна“ ЕООД, а от 2017 г. до 2018 г. изпълнява и длъжността „Офис мениджър“ в АМЦСМП „Проф. д-р Д. Стаматов - Варна“ ЕООД. От 2021 г. до настоящия момент е главна акушерка в АМЦСМП „Проф. д-р Д. Стаматов - Варна“ ЕООД.

Взела е участие в конференции и научни форуми, има публикации и научни съобщения, някои от които свързани с дисертационния труд. Включила се е в редица курсове за продължаващо обучение. Владее английски език - писмено и говоримо.

Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен в общ обем от 208 страници, със стандартната за професионалното направление структура, в пет глави: 1. Литературен обзор – актуалност на проблема; 2. Цел, задачи, материал и методика на проучването; 3. Резултати и обсъждане; 4. Електронна система за управление на акушерската грижа – практическо приложение; 5. Изводи, препоръки и приноси. Илюстриран е богато с 66 фигури, 27 таблици и 8 приложения.

Библиографският списък включва 181 заглавия, от които 77 на кирилица, 67 на латиница и 37 интернет източника.

Оценка на актуалността на темата

Акушерската професия има дълга история и вековна традиция, която в своето развитие е преминала през различни етапи, за да придобие съвременния си облик. Акушерската грижа включва редица дейности, свързани с бремеността, раждането и послеродовия период, което прави ролята на акушерката необходима, актуална и с изключителна важност. Организацията на грижите за жени по време на бременност у нас се различава значително от тази в останалите страни в света и в Европа. Съвременната българска акушерка е лице с висше образование, квалифицирано да оказва самостоятелни грижи за жени с нормална бременност и раждане, а структурите в които може да се реализира са: болница, доболнична помощ, център за асистирана репродукция и самостоятелни практики, но за съжаление тази роля е значително ограничена. Проблемът е изключително актуален за нашата страна.

В днешното общество акушерските грижи изискват високо ниво на дигитализация. За реализирането на последователни, непрекъснати и индивидуални здравни грижи е необходимо електронно документирание на извършените дейности. Информацията е важна част от анализа, планирането и оценката на постигнатите резултати. Съвременната здравна система изисква от акушерката да притежава специализирани знания и умения. Електронното акушерско досие би улеснило достъпа до здравни данни и информация за пациентите и за вземане на своевременно клинично решение. Същността на телемедицината се състои в дистанционното предоставяне на здравни грижи, медицински консултации,

превенция и разпространяване на здравна информация с използването на телекомуникационна инфраструктура.

Това прави темата на дисертационния труд на Инна Ненова значима, актуална и дисертационна.

Литературният обзор е структуриран в четири части, които последователно и задълбочено проследяват основните аспекти, имащи отношение към изследвания от докторантката проблем. Анализът на прецизно подбраната научна информация е компетентно насочен към нуждите на конкретното изследване.

Той започва с исторически преглед на развитието на акушерската грижа от древността до наши дни, като се подчертава, че ролята на акушерката непрекъснато се е променяла. Докторантката подробно е разгледала и изчерпателно е представила развитието на акушерската грижа в България, особено след Освобождението, когато започва основополагането на акушерството такова, каквото го познаваме и днес.

Задълбоченият анализ на образователните и организационните аспекти в продължаващото обучение на регулираната професия „Акушерка“ в България дава основание на Инна Ненова да отбележи, че те допринасят за поддържане и развитие на специфични професионални компетенции, повишаващи качеството на акушерските грижи.

По света нагласите за проследяване на бременността и ролята на акушерката в този процес са различни. Представен е чуждия опит и самостоятелните акушерски практики, като са изведени положителните аспекти в прилагането на редица акушерски дейности и грижи в тази посока. В противоречие със световните тенденции у нас акушерките са силно ограничени в самостоятелните си компетенции и дейности, и не се приемат като равноправен член на медицинския екип.

Богатият професионален опит на Инна Ненова ѝ помага за задълбоченото анализиране на дигитализацията в сферата на здравеопазването и в частност в акушерската практика. Докторантката умело посочва, че технологията значително подпомага грижата, ориентирана към пациента, като подобрява комуникацията между медицинските специалисти, намалява риска от медицински грешки, засилва достъпа до медицинска информация и насърчава персонализиране на грижата.

Методологията на проучването е подробно разработена и включва: цел, задачи, хипотези, материал и методика на проучването.

Целта на дисертационния труд е ясно и конкретно определена: „Да се изследва и оптимизира управлението на акушерската грижа, чрез разработване на методология за интегриране на електронно акушерско досие в извънболничната помощ“.

Изведени са седем задачи за постигане на целта, обхващащи всички аспекти на извършената изследователска работа от докторантката. Формулирани са четири хипотези.

Материалът и методиката на проучването са коректно описани и включват: предмет и обект, логически единици и територия на изследването. Дизайнът на проучването включва теоретично и емперично изследване, които са подробно описани. Определени са критериите за включване и изключване на лицата в проучването. Подробно са представени етапите на научното изследване, отразяващи конкретните дейности, използвания инструментариум и

времето на провеждане. Приложеният инструментариум е собствено разработен, включва два въпросника за провеждане на дълбочинно интервю (сред акушерки и експерти) и въпросник за провеждане на стандартизирано интервю (за преподаватели по здравни грижи). Съобразен е със спецификата за набиране на информация, подробно описан и представен в дисертационния труд.

Докторантката е използвала широк набор от методи, адекватни на поставените цел и задачи: социологически и статистически методи за обработка и анализ на данни.

Резултати и обсъждане

Дисертационният труд представя получените резултати от проведеното изследване, структурирани и логически оформени в глава трета, след статистическата им обработка. В проучването са включени общо 60 респондента разпределени в три групи:

- медицински специалисти с професионална квалификация „Акушерка“, практикуващи в лечебни заведения за извънболнична помощ (n=30);
- преподаватели, които участват в обучението на студенти по дисциплините „Философия и въведение в сестринските и акушерските грижи. Теоретични основи“ и „Практически основи на сестринските и акушерските грижи при бременни, родилки и гинекологично болни жени“ (n=20);
- експерти, доказани професионалисти в областта на акушерските грижи (n=10).

Представянето на резултатите при всяка от изследваните групи започва с изчерпателна социо-демографска характеристика.

По-голяма част от респондентите изразяват положителна нагласа за въвеждане на електронно акушерско досие. Прави впечатление, че експертите единодушно (90%) подкрепят предложението досието да бъде базирано на плана за сестрински грижи, като по този начин ще се гарантира индивидуален подход, непрекъснатост и приемственост на грижите. Според респондентите най-важните документи, които трябва да присъстват в електронното досие са специализираните формуляри и планът за грижи ($p < 0.001$).

Световните тенденции са за ограничаване на хартиените носители на документацията и активното прехвърляне на данните в електронен вид. Повече от половината (67%) анкетираните преподаватели считат, че студентите от специалност „Акушерка“ нямат необходимата подготовка за работа с медицински софтуер. Мнението на експертите е, че акушерките няма да срещнат трудности при работа с електронното акушерско досие. Въпреки това, всички респонденти са на мнение, че ще има нужда от допълнителни курсове за повишаване на компютърните умения. Трите групи респонденти в преобладаващата си част подкрепят идеята електронното акушерско досие да залегне в нормативните документи, да се разглежда като добър инструмент за остойностяване на акушерския труд и считат, че ще допринесе за разгръщане пълния потенциал на акушерките. Приложен е метода на SWOT анализ, чрез които са идентифицирани силните и слабите страни на концепцията за електронно акушерско досие.

В глава четвърта - Електронна система за управление на акушерската грижа – практическо приложение е представен международният опит в прилагането на електронно пациентско

досие. Анализът на електронните здравни досиета установява спазване на логическа последователност, ясна структура и бърз достъп до важната информация.

Проучените достъпни данни от електронни досиета дава основание на докторантката да предложи: Насоки в практическата дейност на специалистите по здравни грижи. Създаването на електронно досие за управление на акушерската грижа в извънболничната помощ включва специфична за акушерската дейност документацията, така че максимално да улесни и намали администрирането на извършените дейности, както и да осигури възможност за проследяване във времето на възникнали проблеми, приложените интервенции и постигнатите резултати.

Изводи и приноси

Формулирани са 9 извода, които логически произтичат от предшестващия анализ, точно отразяват получените резултати от проведеното теоретично, количествено и качествено проучване, и показват съответствие с целта и задачите на представения труд.

Направените препоръки към Министерство на здравеопазването, Национална здравно-информационна система, Българска асоциация на специалистите по здравни грижи и образователните институции са убедителни и имат конкретно отношение към разглеждания проблем.

Приносите в дисертационния труд са с теоретико-познавателен и приложно-практически характер, които приемам.

Във връзка с дисертацията докторантката представя списък с публикации и участия в научни форуми, съдържащ четири заглавия, свързани с темата на представения труд.

Авторефератът е структуриран, според изискванията и достоверно отразява съдържанието на дисертационния труд.

Заключение

Дисертационният труд е първото по рода си задълбочено и целенасочено проучване с цел разработване и въвеждане на електронна система за управление на акушерската грижа в извънболничната помощ и изясняване на ползите от нейното прилагане. Отличава се със своята актуалност, прецизност, висока научна и безспорна практическа стойност. Показва, че докторантката притежава задълбочена теоретична подготовка и професионални умения, които доказват добрите ѝ възможности за научно-изследователска работа.

Считам, че трудът отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет - Варна.

Въз основа на гореизложеното, давам своя положителен вот и убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на Инна Стоянова Ненова по специалност „Управление на здравните грижи“.

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679

23.01.2024 г.
гр. Варна

Изготвил становището:

доц. Катя Генова Егурузе, д.оз.